

Петро Осадчук

Ранкова
КОЛИСКОВА

Петро Осадчук

Ранкова
КОЛИСКОВА

ВІРШІ

Для дошкільного
та молодшого
шкільного віку

Художник
Лариса Гончарова

Київ «ВЕСЕЛКА» 2000

БК 84
0-72

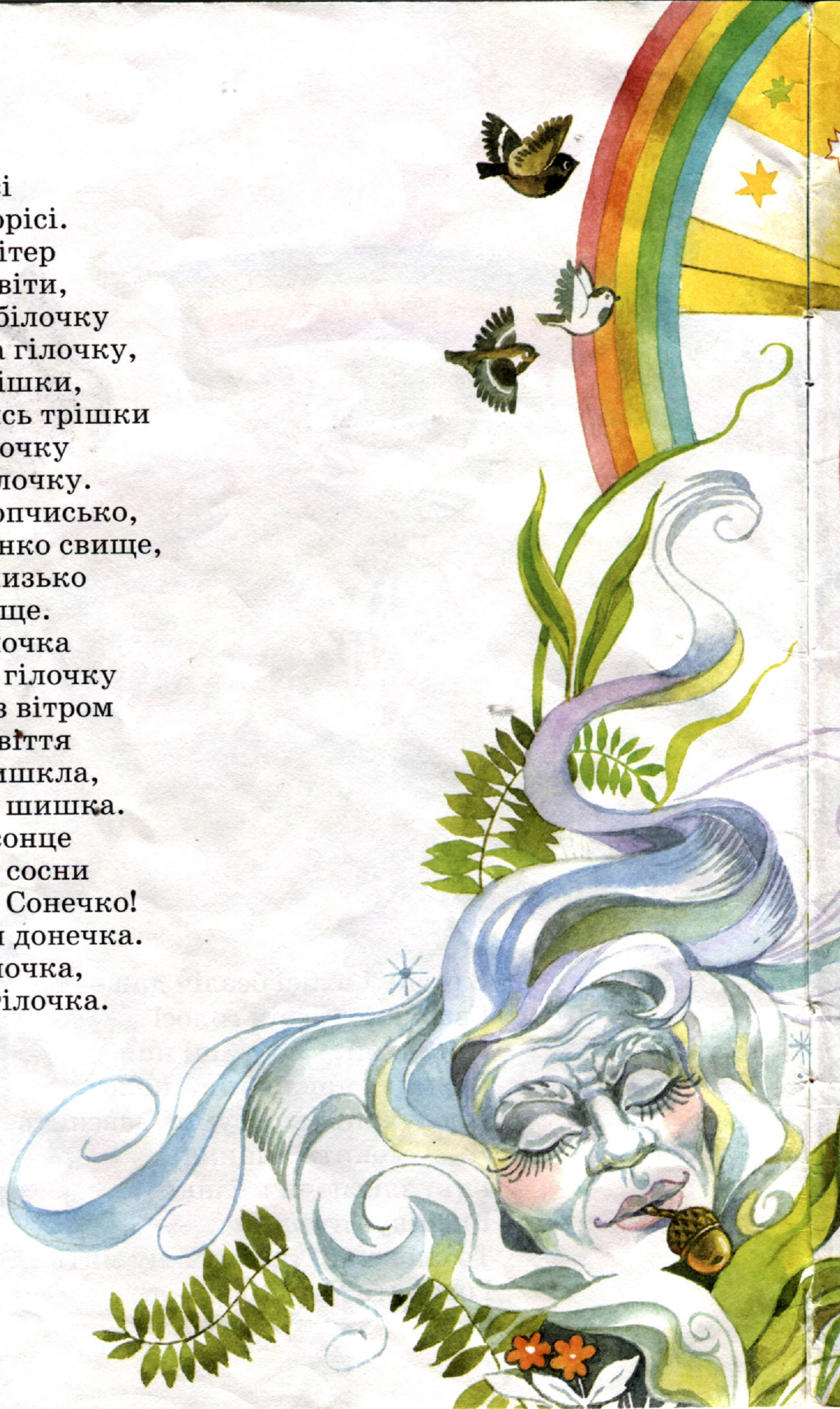

* * *

В степу і в лісі безліч див —
І в кожного свій голос!
Послухай, як у тиші нив
Сурмить пшеничний колос.
Послухай, як струмок дзвенить,
Як гомонить ліщина,
І як, злітаючи в блакить,
Виспіває пташина, —
То словом батька кожну мить
Говорить Батьківщина.

БІЛОЧКА

Білочка у лісі
Гралась на горісі.
А в сосонці вітер
Бігав поміж віти,
Він побачив білочку
І стрибнув на гілочку,
Де росли горішки,
Щоб погратись трішки
І підняти білочку
На високу гілочку.
Вітер, як хлопчисько,
Дзвінко-дзвінко свище,
Підступає близько
І штовхає вище.
Білочка-ягілочка
З гілочки на гілочку
Пострибала з вітром
Аж на верховіття
І вгорі принишкла,
Як пухнаста шишка.
Глянула на сонце
З верховіття сосни
І сказала: — Сонечко!
Ось я — твоя донечка.
Білочка-ягілочка,
Ніби сонця гілочка.

ЛІТО В ЛІСІ

Дуби застигли, мов слони,
На тихій лісовій галяві.
Довкруг похитуються мляво
Ще не окріплі їх сини.
Вітрець, розм'яклий на осонні,
На мить шугнув у верховіть,
А потім ліг у хащі сонні
І смокче жолудя в траві.

ВСЕ СПІВАЄ І РОСТЕ

Щойно дощ пролопотів
По дахах, стежках і листі.
В дзьобиках у горобців
Крапельники золотисті.

Звичайнісінька сосна,
Що у річку задивилась,
Забриніла, як струна,
Сонячно зазолотилась.

Хата, сад і сірий кіт —
Все в перлинках-переливах.
Світ убравсь у злотоцвіт,
Як пройшла весняна злива.

Все співає і росте,
Як промчала громовиця.
Лугом сонце золоте
В кожній квіточці іскриться

БІЛИЙ І СОЛОДКИЙ СВІТ

Біло гречка зацвіла
Біля нашого села.
Білий лебідь сів на став —
Білим світ сьогодні став.

Пахне медом у садку,
Молоком — у кухлику.
— Бо довкола, — каже дід, —
Білий і солодкий світ.

ПЕРШИЙ СНІГ

Впали з неба уночі
Незвичайні калачі,
Пишні-пишні, свіжі-свіжі,
Наче квіти білосніжні.

На дерева у дворі
Сіли вранці снігурі,
Поміж вітами стрибають,
Певно, їстоньки шукають.

А довкола пишні-пишні —
І на груші, і на вишні —
Калачі білють свіжі,
Наче квіти білосніжні,

Калачі такі холодні,
Що пташки пищать голодні.
Дивовижні калачі
Впали з неба уночі.

ОСІНЬ

Щебетали птахи в лісі
На кристатому горісі.
А як сонечко схололо —
Птахи всі за видноколом
Позникали.

В лісі звірі танцювали —
Аж травичку потоптали.
А як змерзли вуха й ноги,
Звірі в нори і барлоги
Повтікали.

Поселився вітер в лісі
Серед ночі на горісі, —
І на всіх деревах віти
Почали тоді тремтіти,
Бідолахи.

Вранці клени посмутніли,
А надвечір пожовтіли, —
І злетіло в небо листя
Понад лісом золотистим,
Ніби птахи.

ВОДОЛАЗ

Прокидаюсь рано —
Миюся під краном.
Мию всіх своїх звірят,
Що стають за мною в ряд.
А звірята,
Як малята, —
Люблять хлюпатись звірята!

Поки я скупав лисичку,
Вимив зайцю ноги,
Утворили ми криничку
Посеред підлоги.

Поки я помив слона, —
Мокрі стеля і стіна.
Поки песика скупав, —
Ой-йой-йой, довкола — став!

Починаю другий раз
Всіх звірят купати.
— Досить з тебе, водолазе, —
Гнівається мати.

* * *

Вітрик тихо повіває
І фіранку колихає.
Доти буде колихати,
Поки хтось не схоче спати.
Вітрик тихо повіває,
А Романко позіхає.

* * *

В селі, що зветься Ставкове,
Білявий птах ставком пливе,
І запливає в небокрай,
Де янголи пантують рай.
А серед ночі білий птах
Занадився до нас на дах.
Тоді я в рідному селі
Сплю тільки в птаха на крилі.

ДІД МОРОЗ

Дід Мороз не раз мені
Снився серед ночі:
Щоки в нього крижані,
Із льодинок очі.

Дід Мороз лише дихне —
Мерзне все довкола,
Тільки гляне — і мене
Холодом проколе.

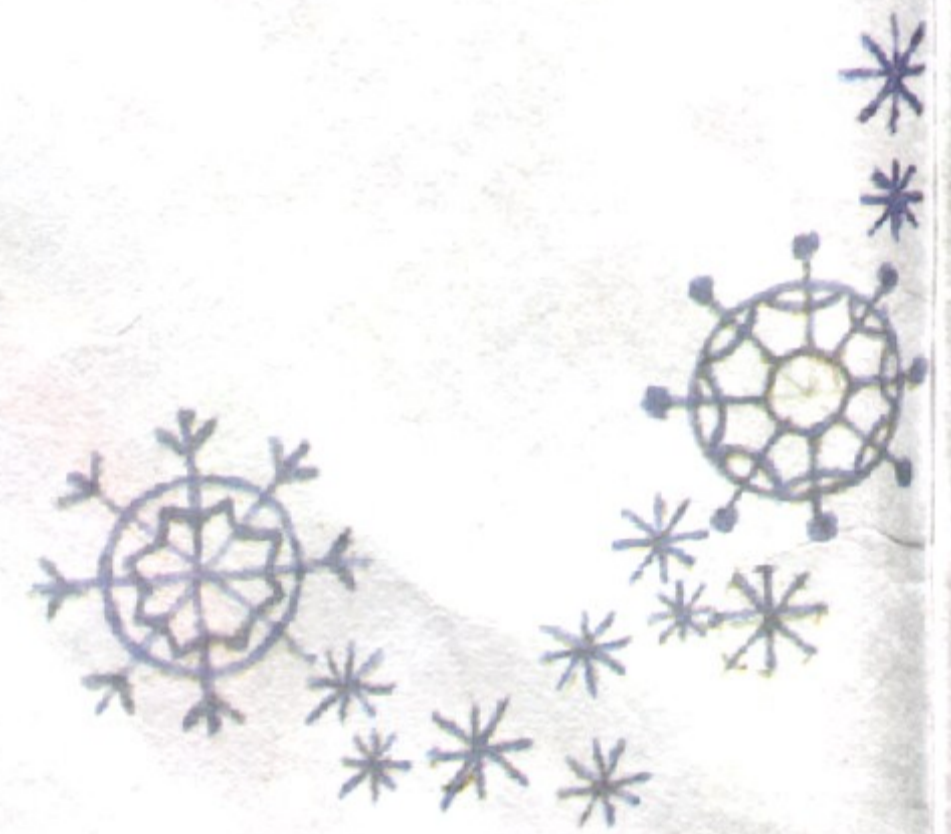
Але тато пояснив,
Усмішку сховавши:
— Сняться тим холодні сні,
Хто розкритий завше...

А коли прийшло в наш дім
Новорічне свято,
Вийшов я у парк тоді
Погуляти з татом.

Осипався з верховіть
Сніг, як самоцвіти.
Бачу: Дід Мороз стоїть,
А круг нього діти.

Він бере за руки їх,
Щось розповідає —
І дзвінкий дитячий сміх
Між дерев лунає.

Дід Мороз мені гукнув:
— Йди сюди, онуку! —
І до мене простягнув
Свою білу руку.

Я принішк. Але рука
Лагідна й гаряча!
І зрадів я, що людська
У Мороза вдача.

ДАРУНОЧОК

— Що тобі подарувати? —
Запитала в сина мати. —
Чи сопілку, чи машину,
Чи штанці, чи сорочину?
— Ні, — сказав Романко, — ні!
Треба іншого мені.

— А який би ти від тата
Взяв даруночок на свята?
Чи крисаню, чи нагана?
Чи Івана-коливана?
— Ні, — сказав Романко, — ні!
Треба іншого мені.

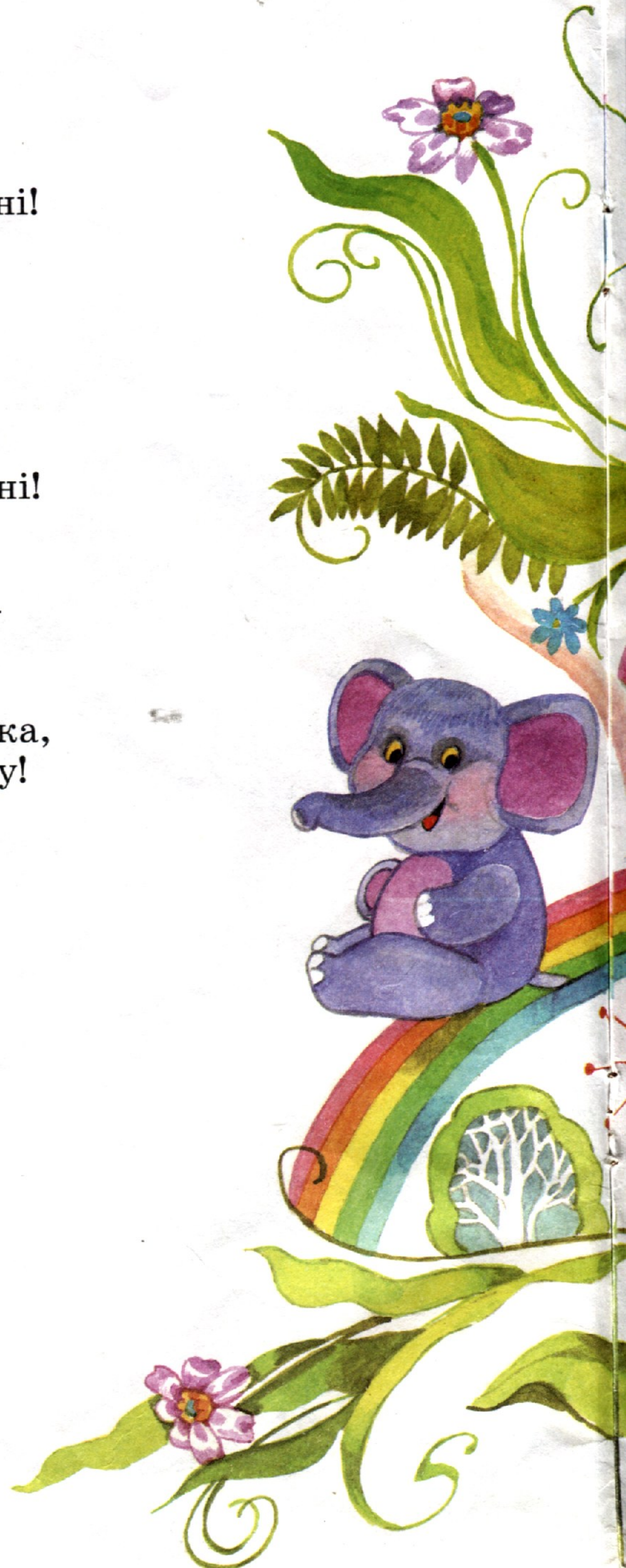
— Що ж тобі подарувати? —
Розвела руками мати.

Ну, а син принішк, як мишка,
Потім каже: — Хочу книжку!

І одержав син на свята
Гарну книжечку від тата.

В книжці все, що є на світі,
Завжди може Ромко стріти:
І сопілку, і машину,
І штанці, і сорочину,
І крисаню, і нагана,
Ще й Івана-коливана, —

В книжці все, що є на світі,
Кожен легко може стріти.

Я НАВЧАЮСЯ У ТАТА

Мої руки незупинні.
То у фарбі, то у глині.
Що не вміють руки нині, —
Перейнять скоріш повинні.

Я навчаюся у тата
Молоток в руках тримати.
Скоро буду майструвати,
Бо навчаюся у тата.

СЛОВО

Я навчуся цього літа
Будувати слово з літер,
Так, як з кубиків складати
Вмію вежі і палати.

А тепер навчає мати
Слово з літер будувати, —
Я навчуся цього літа,
Бо вже знаю кожну з літер.

РАНКОВА КОЛИСКОВА

Лелечко-малелечко моє,
Сонце на сопілці виграє.
Хлопчику Андрійчику,
Серце-обігрійчику,
Сонце в ліжку дивиться твоє.

Лелечко-малелечко моє,
Світлий день із ночі постає.
Зоряний метелику,
Хлопчику-ангелику,
Нам зозулька років накує!

Лелечко-малелечко моє,
Все, що є на світі, все твоє.
Хлопчику Андрійчику,
Пташку-соловійчику,
Вранці пташка на крило стає.

Лелечко-малелечко моє,
Сонце на сопілці виграє.
Ніч моя кінчається,
День твій починається,
Сонце в ліжку дивиться твоє.

Лелечко-малелечко моє,
Нам зозулька років накує!
Хлопчику Андрійчику,
Серце-обігрійчику,
Зоряний метелику,
Хлопчику-ангелику,
Любчику-любійчику,
Пташку-соловійчику,
Світлий день із ночі постає.

КРАЩІ ІЗ МОЇХ ПРИГОД

Вчора я ходив на став
І рибалив, звісно,
Трохи сонце не піймав, —
Та в сачок не влізло.

В лісі теж я побував —
Полював на вовка.
Наловив півторби Ђав,
Бо стріляю ловко.

Бачу, в полі два бики
Тузяться рогами,
Я нам'яв би їм боки,
Та спішив до мами.

Я до річки взяв розбіг
І летів як вихор.
Переплигнути не зміг,
Бо човном поїхав.

В зоопарк я завітав
З левами пограти.
Був би добре їх злякав,
Та між нами — Ђрати.

Недопитливий народ —
Хлопці в нашім домі.
Кращі із моїх пригод
Їм ще не відомі.

КВІТИ

На лужок примчали діти,
Наче бджілок рій,
І гайда шукати квіти
У траві густій.

Полонив шовкові трави
Заповзятий рух,
Вплівсь у волос кучерявий
Від кульбабок пух.

Поспитав у сонця вітер:
— Спробуй зрозумій,
Де тут діти, а де квіти
У траві густій.

НАЛЯКАЛИСЬ В ЛІСІ ПТАХИ...

Налякались в лісі птахи,
Бо прийшли до лісу страхи.

Галка вчора прокричала,
Бо на власні чула вуха,
Ніби річка затріщала
Надто болісно і глухо.
Рознесла сорока лісом
На хвості, як завше,
Що в смереки зранку трісла
Гілочка найдовша.

Налякались в лісі птахи,
Бо прийшли до лісу страхи.

Всюди чути «трісь!» та «трісь!» —
Треба щось чинити, звісно:
Чи в найглибші дупла лізь,
Чи прощайся з любим лісом.
А синички прилетіли
І сказали: «Цитьте-цить!
Нам сніжинки розповіли:
То не страх — мороз тріщить!»

І зраділи в лісі птахи,
Бо втекли із лісу страхи.

А синички кажуть: «Пісню
Починай, яку хто зна,
Хай мороз геть-чисто трісне
І прийде скоріш весна!»

ІНІЙ

Все довкола побіліло.
Наша вулиця така,
Мовби хто на неї вилив
Цілу річку молока.
А каштани біля хати —
Чи зимою зацвіли,
Чи вночі свої халати
Лікарі їм віддали?!

ДВОЄ ДРУЗІВ

Сонце повзе в зеніт,
Як золотий павук,
А промені ловить дід
І сонячний зайчик-онук,
Промінь струною дзвенить
І виривається з рук.
Що дід не встигає зловить,
Ловить меткий онук.

Тихо співає дід,
Підхоплює дзвінко онук.
А сонце повзе в зеніт,
Як золотий павук.

Вистрілює обрію лук
Птахами в небозвід.
А поки щебече онук,
Сяє від радості дід.

Крила гойдають світ —
В небі пташиний базар.
Онука тримається дід,
Аби не злетіти до хмар.

Сонце обходить зеніт,
За обрій повзе, мов павук.
І тоді притихає дід,
Та дзвінко щебече онук.

КАЙКАЙЧИК

Я не зайчик-побігайчик,
Що стрибає з поля в гай:
Вдома звать мене Кайкайчик,
Бо як був малий, мов пальчик,
Вперше я сказав: «Кай-кай!»

На моє рум'яне личко
Впали сонця промінці;
Я синочок — не синичка,
Бо у мене не спідничка,
А, як бачите, штанці.

«Гур-гур-гур!» —
 то голубочки
За вікном пішли в танок.
Дід мене цілує в очка
І до внука, як синочка,
Каже лагідно: «Синочок!»

Скаче сонце, ніби зайчик,
В нашій хаті по стіні.
Дід бурмоче: «Ой, Кайкайчик,
Ти мій сонячний крайчик,
Присвіти в осінні дні!»

ВЕСЕЛИКИ

* * *

У зеленому гайочку
Знайшов Ромко сопілочку.
Сопілочка гарно грає —
Всіх пташок у гай скликає.

* * *

Ти — Іванко,
Я — Романко,
Гарні ми хлоп'ята.
Заховаймось під крисаню
За вухом у тата.

Славні хлопці з-під крисані,
Порадуєм тата:
Защобечем на світанні,
Наче солов'ята.

* * *

Є веселі слова,
Як зелена трава.
А є злючі-презлючі,
Як мухи кусючі.
У слові Андрюша —
Похрюкує хрюша.
А в слові Андрійчик —
Дзвенить соловійчик.

КАМІНЧИКИ

На березі річки
Я лічу камінчики.

Раз, два, три, чотири —
І вже добру ямку вирив.

П'ять, шість... вісім... десять
Помилився трохи десь я.

Починаю все спочатку —
Знову лічу до десятка.

А як решта камінців,
Що лишилися в руці?

І оці,
І оці,
Всі довкола камінці?!

Білі, сірі, пурпурові,
Чорні, різнокольорові

Мерехтять камінчики
На березі річки.

Мерехтять камінчики —
Чарівні промінчики!

Всіх я хочу полічити,
Але що мені робити,

Коли тут цих камінців,
Як у сонця промінців?!

ТАЄМНИЦЮ ВІДНАЙДУ

Над рікою у саду,
Грає одуд на дуду.
Я до нього підійду —
Таємницю віднайду:
Звідки в того одуда
Чарівна така дуда.

СОНЯЧНИЙ ЗАЙЧИК

Зайчику-стрибайчику,
Чом я не збагну,
Як ти, побігайчику,
Виліз на стіну?

Як це ти, маленький,
Подолавши страх,
Крізь вікно швиденько
Вискочив на дах?

Ген сміється в небі
Сонце золоте,
В нього, як і в тебе,
Усмішка цвіте.

Зайчику-промінчику,
Чом ти враз притих?
Затремтіли кінчики
Вушок золотих!

Суне за віконцем
Хмара-бегемот,
Роззявля на сонце
Свій чорнющий рот.

Зайчику-гуляйчику,
Не тремти дарма!
Йди мені під маєчку —
Хмари там нема.

* * *

Навесні із старшим братом
В ліс пішов я погуляти.
Каже брат: — О, як завзято
Молодняк росте крислатий!

Я занадився у ліс
До дубків і до беріз.
Я за літо так підріс,
Бо занадився у ліс.

СТЕЖКА

Біг я стежкою до хати —
Дощ хапав мене за п'яти.

Біг я стежкою щодуху —
Дощ дзвенів мені над вухом:

«Я заллю тебе водою,
Як зрівняюся з тобою,

Під ногами в тебе, хлопче,
Скоро річка захлюпоче!»

Але стежка — молодчина! —
Прудко бігати навчила.

Я домчав-таки до хати —
Дощ не зміг мене піймати.

І тому зі злості в шибку
Барабанив швидко-швидко.

І тому в супрязі з вітром
Нагинав додолу віти.

Але згодом до кімнати
Сонце впурхнуло крилате.

І побачив я, що злива
Стежку геть усю залила,

І вона тремтить, неначе
Під водою тихо плаче...

Жаль, що я не зміг сховати
Свою стежечку до хати.

* * *

Не козак ти, не козак,
Як тебе щипає рак.
От мене хотів щипати —
Не подужав наздогнати!

З М І С Т

«В СТЕПУ І В ЛІСІ БЕЗЛІЧ ДИВ....»	3
БІЛОЧКА	4
ЛІТО В ЛІСІ	5
ВСЕ СПІВАЄ І РОСТЕ	6
БІЛИЙ І СОЛОДКИЙ СВІТ	6
ПЕРШИЙ СНІГ	8
ОСІНЬ	9
ВОДОЛАЗ	10
«ВІТРИК ТИХО ПОВІВАЄ...»	10
«В СЕЛІ, ЩО ЗВЕТЬСЯ СТАВКОВЕ...»	11
ДІД МОРОЗ	12
ДАРУНОЧОК	14
Я НАВЧАЮСЯ У ТАТА	15
СЛОВО	15
РАНКОВА КОЛИСКОВА	16
КРАЦІ ІЗ МОЇХ ПРИГОД	18
КВІТИ	19
НАЛЯКАЛИСЬ В ЛІСІ ПТАХИ...	20
ІНІЙ	21
ДВОЄ ДРУЗІВ	22
КАЙКАЙЧИК	24
ВЕСЕЛИКИ	24
КАМІНЧИКИ	26
ТАЄМНИЦЮ ВІДНАЙДУ	27
СОНЯЧНИЙ ЗАЙЧИК	28
НАВЕСНІ ІЗ СТАРШИМ БРАТОМ	29
СТЕЖКА	30
«НЕ КОЗАК ТИ, НЕ КОЗАК...»	31

Літературно-художнє видання

ОСАДЧУК Петро Ілліч

РАНКОВА КОЛИСКОВА

В і р ш і

Для дошкільного
та молодшого шкільного віку

Художник

Гончарова Лариса Георгіївна

Редактор *Н. В. Кир'ян*

Художній редактор *О. А. Базилевич*

Технічний редактор *Т. В. Березанська*

Коректор *М. З. Волович*

Комп'ютерна верстка *Л. Г. Шимкевич*

Підписано до друку з оригінал-макета 10.04.2000 р.

Формат 84x108^{1/16}. Папір офсетний № 1.

Гарнітура шкільна. Друк офсетний.

Умовн. друк. арк. 3.36. Умовн. фарб.-відб. 15,12.

Обл.-вид. арк. 4,095. Зам.№ 0-41

Видавництво дитячої літератури «Веселка»,

04655, Мельникова, 63, МСП, Київ

Свідоцтво про державну реєстрацію № 02473079

від 7 червня 1995 року

Віддруковано п/к «Україна».

04119, Дегтярівська, 38-44, Київ

© Петро Осадчук, 2000

© Лариса Гончарова,
ілюстрації, 2000

© Видавництво «Веселка»,
підготовка видання, 2000

ISBN 966-01-0127-9

